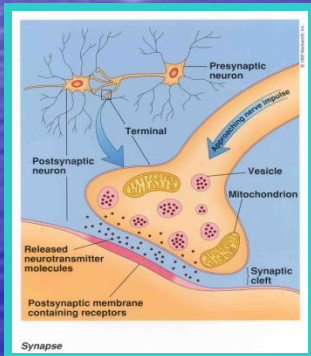

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция №2

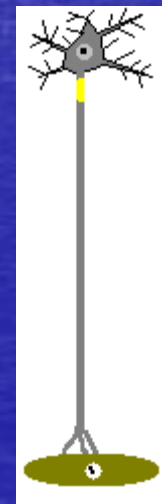
**Физиология на синапсите.
Обща физиология на
нервната система.
Рефлекси**

**доц. д-р Боряна Русева, д.м.
Сектор "Физиология"
МУ-Плевен**

Синапс

- Синапсът е структура, която осъществява връзката между нервните клетки или между нервна и мускулна, или нервна и жлезиста клетка.
- Посредством синапсите става предаване на информация между тези клетки.
- Съществуват два вида синапси:
  1. Електрични
  2. Химични
- Всеки синапс има:
  1. Пресинаптична мембрана
  2. Синаптична цепка
  3. Постсинаптична мембрана

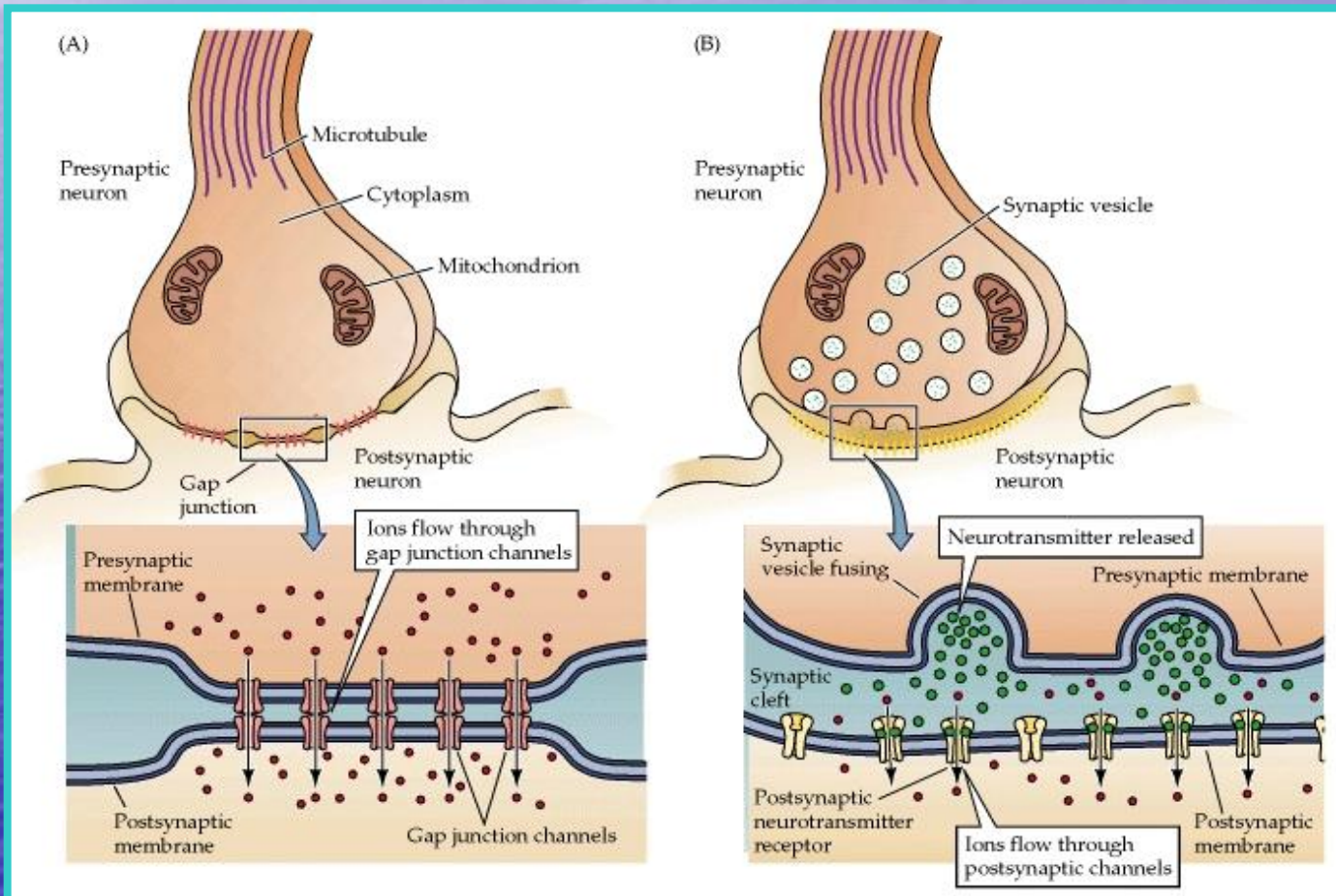

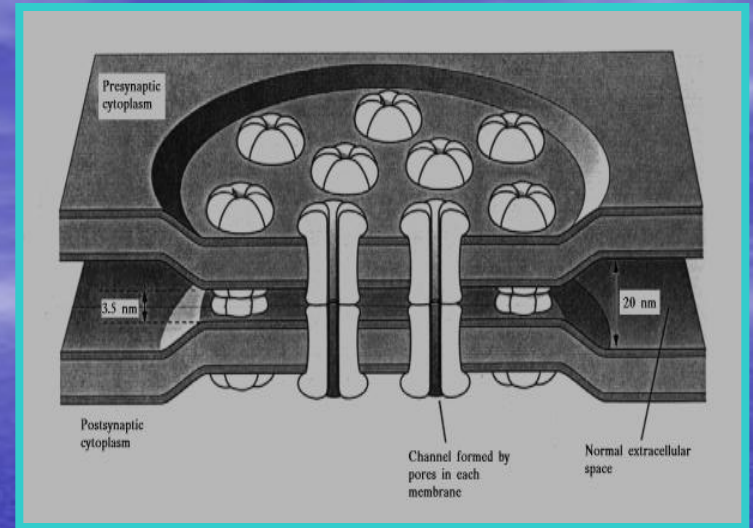
Видове синапси:

А) електрични

Б) хими́чни

Предаване на информация през електричен синапс

Характеристика:

1. Синаптичната цепка между мембраните на 2-те клетки е много малка
2. Предаването на информация се осъществява чрез специален канал (конексон)
3. Каналът променя своята проводимост под влияние на pH, Ca йони и др. фактори
4. Предаването е с голяма скорост
5. Предаването е двупосочно

Предаване на информация през химичен синапс

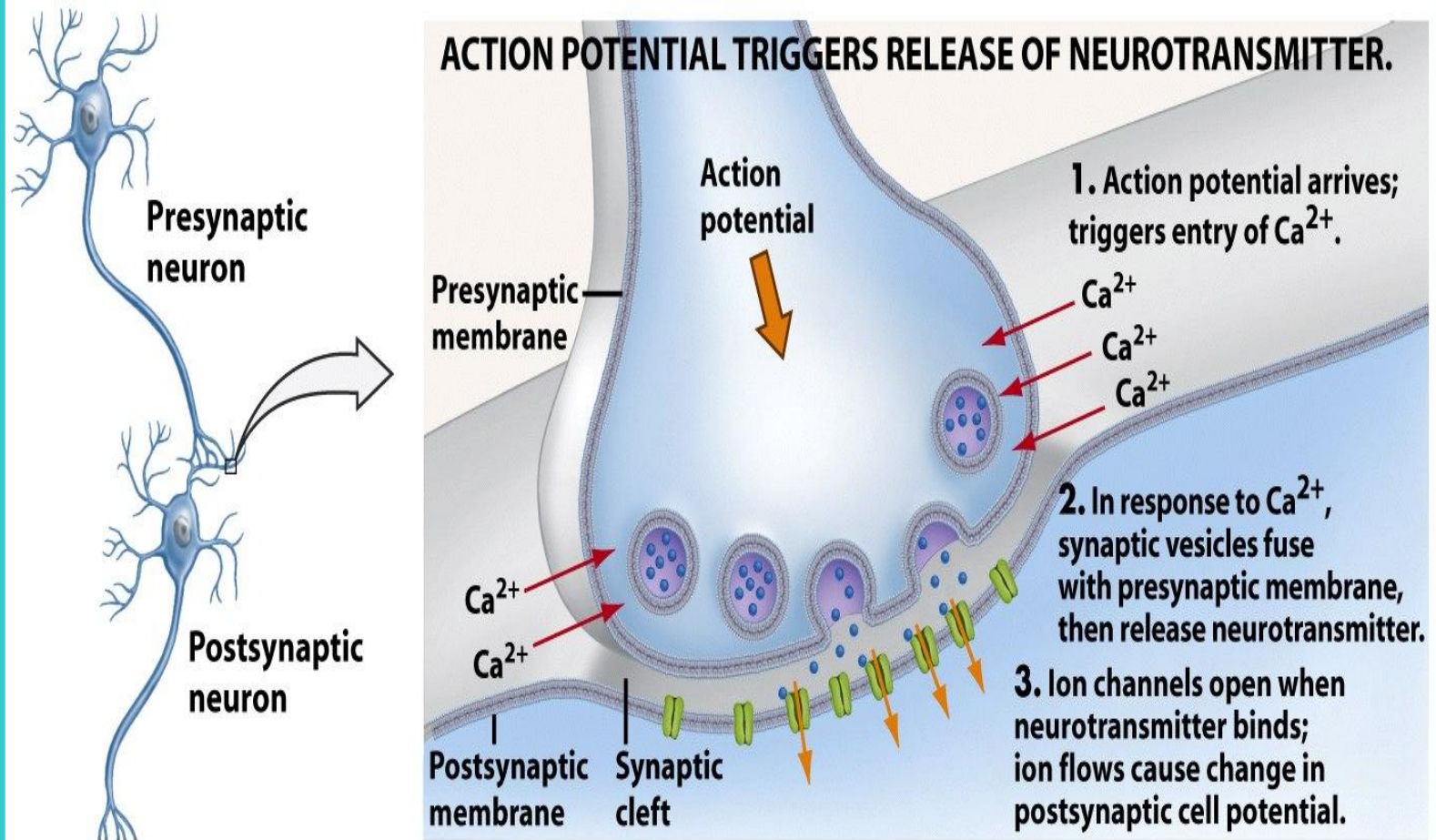

Figure 45-15 Biological Science, 2/e
© 2005 Pearson Prentice Hall, Inc.

Постсинаптични потенциали

- След свързване на отделения от пресинаптичния неврон медиатор със специфичен рецептор на постсинаптичната мембрана се отварят или затварят йонни каналчета и се достига до генериране на постсинаптичен потенциал.
- Той може да бъде:
  - Възбуден (ВПСП), ако мембраната се деполяризира
  - Задръжен (ЗПСП), ако мембраната се хиперполяризира.

Предаване на информация през химичен синапс - чрез невромедиатор

- *Характеристика*

1. Еднопосочно предаване от пре- към постсинаптична мембрана
2. Закъснение (синаптична задръжка)
3. Възможност за сумиране на ПСП
4. Настъпване на умора

Централна нервна система

Периферна нервна система

Аферентен дял
Сетивни нерви

Еферентен дял
Моторни нерви

Соматична
нервна
система

Вегетативна нервна
система

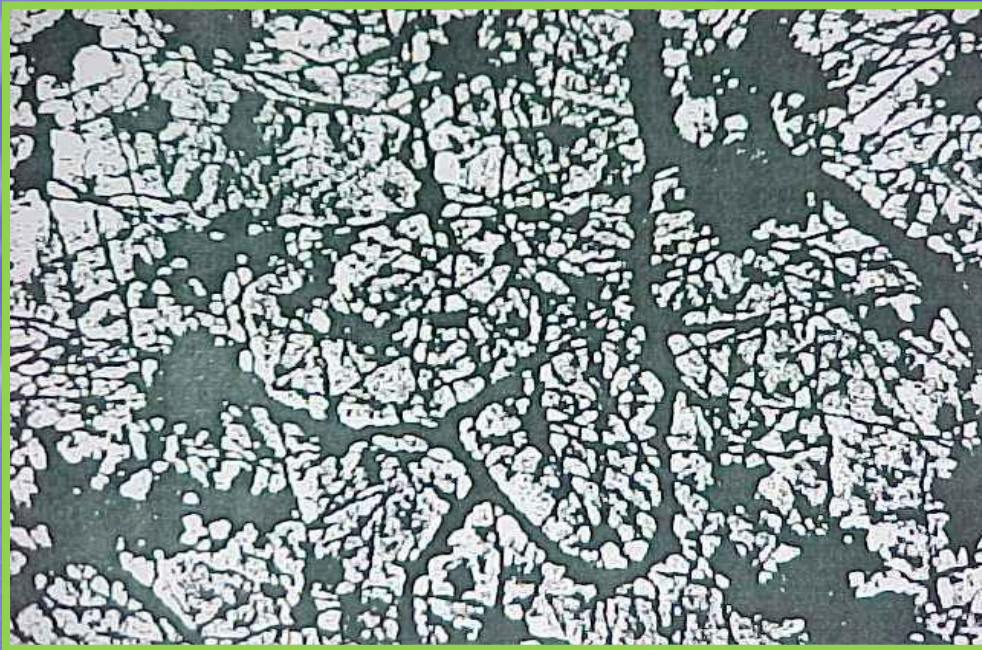
Симпатиков
дял

Парасимпатиков
дял

Функциите на ЦНС са:

- сензорна
- моторна
- интегративна
- складиране на информация (памет)

- Човешкият мозък има около 100 билиона неврони.
- Невроните са специализирани да предават информация чрез електрохимични процеси.

Класификация на невроните, според посоката в която предават информация:

- **Сензорни (аферентни)**
- **Моторни (еферентни)**
- **Междинни неврони**

Синапси в ЦНС

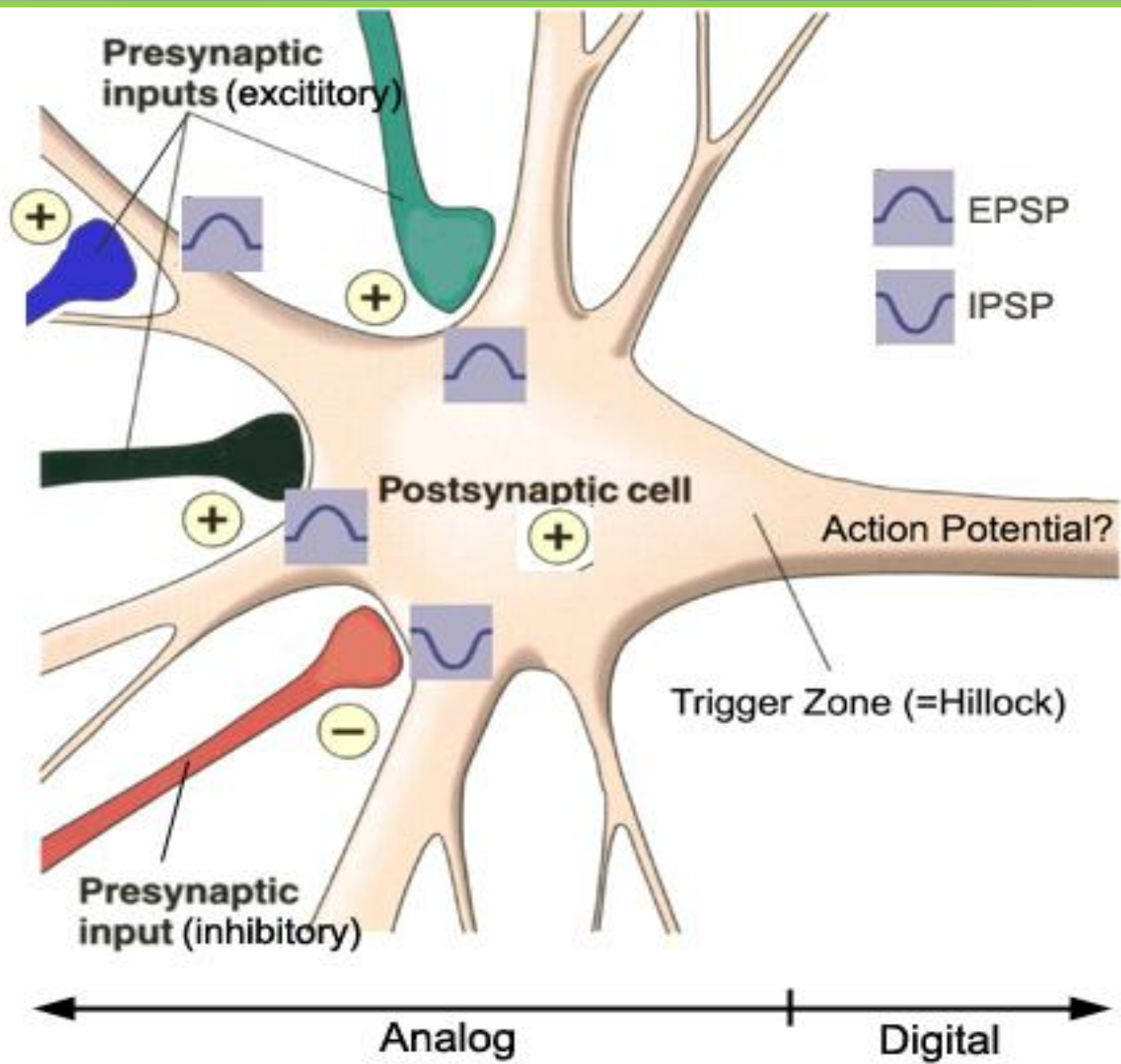
- Синапсите за предаване на сигнали в ЦНС са химични синапси.
- Всеки неврон произвежда в сомата си само един вид медиатор (невротрансмитер), който отделя от крайното си окончание.

Открити са над 40 важни невромедиатора.

Някои от по-известните са:

ацетилхолин, норадреналин, серотонин, допамин, глутамат, γ-аминомаслена киселина, глицин

Организация на невроните в нервни мрежи

- Всеки неврон осъществява множество синаптични контакти с други неврони. В част от тези синапси даден неврон може да бъде *постсинаптичен*, а в други - *пресинаптичен елемент*, т.е. в едни случаи разгледаният неврон е подложен на въздействия, а в други случаи - самият той повлиява активността на други неврони. По такъв начин **всеки неврон е включен в една своеобразна нервна мрежа и представлява един от елементите, съставлящи тази мрежа.** т.е. съществува **организация на невроните в нервни мрежи.**

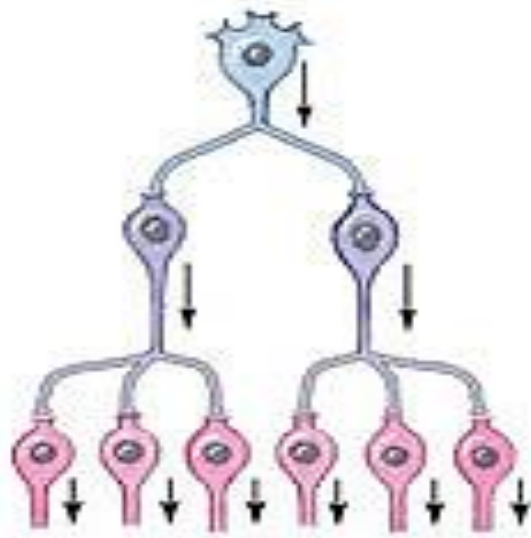
- Невроните, които участват във формирането на дадена **нервна мрежа**, могат да бъдат с различна динамична характеристика - с *фазичен (краткотраен)* или *тонилен (дълготраен) разряд*, със или без *спонтанна активност*. Характерът на взаимодействията между тях - **възбуден или задръжен**, също може да варира.
- * Това създава специфика на всяка една нервна мрежа и на начина на обработка на информацията в нея.
- Особено място в този контекст намират *невроните със спонтанна (фонова) активност*
- * способност да генерират акционни потенциали спонтанно, без да бъдат активирани от външни стимули или други неврони

- Това е вътрешно качество на тези неврони, дължащо се на флуктуации в нивото на мембранния им потенциал на покой, който при достигане на критичното ниво на деполяризация, поражда акционен потенциал.
- Спонтанната активност може да бъде изчислена като брой импулси за единица време.
- Възбудните влияния върху тези неврони водят до повишаване на честотата, а задръжните влияния - до понижаване на честотата на генерираните от тях акционни потенциали.

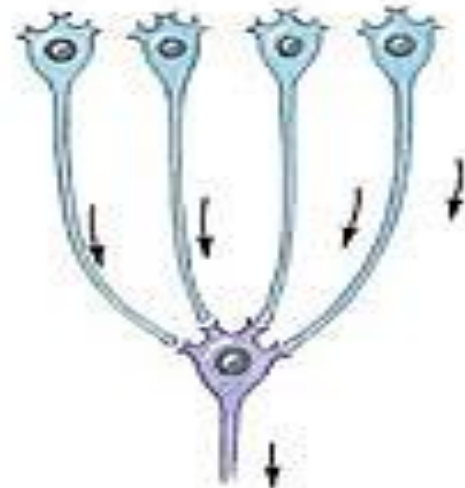

- Въпреки многообразието от синаптични връзки между невроните в дадена *нервна мрежа*, взаимодействията между тях може да бъдат сведени към няколко **основни принципа на свързване**:

- Дивергенция
- Конвергенция
- Осцилиращи (ревербериращи) кръгове.

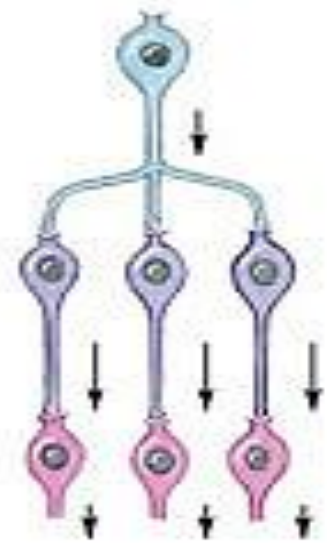
(a) Divergence

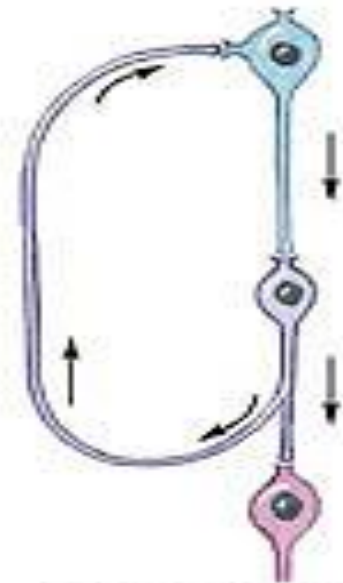
(b) Convergence

(c) Serial processing

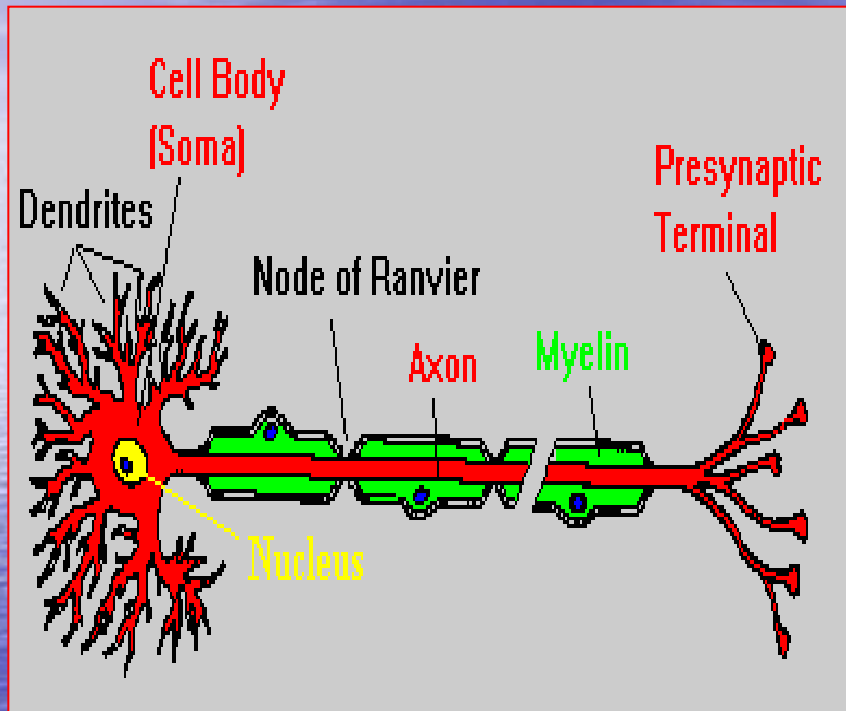
(d) Parallel processing

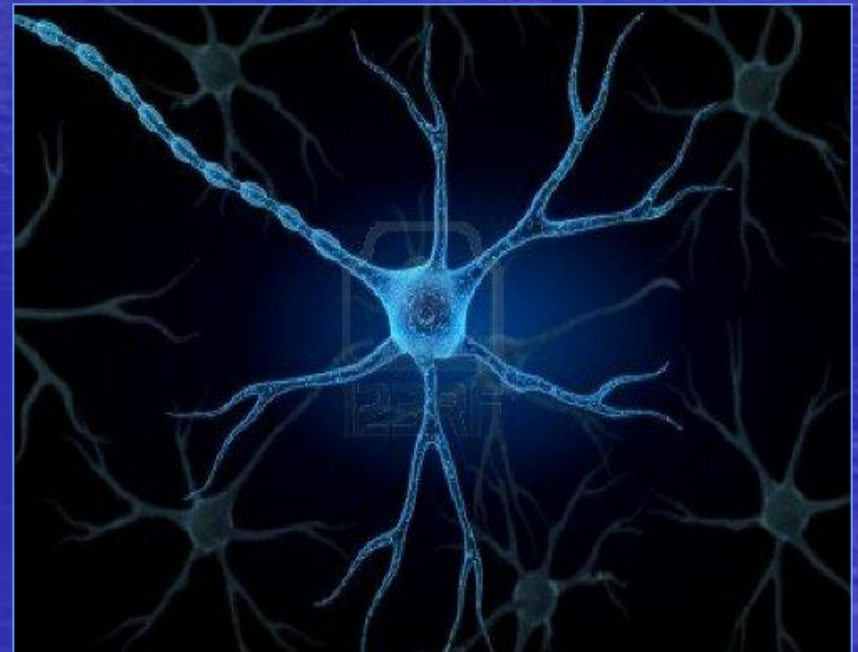
(e) Reverberation

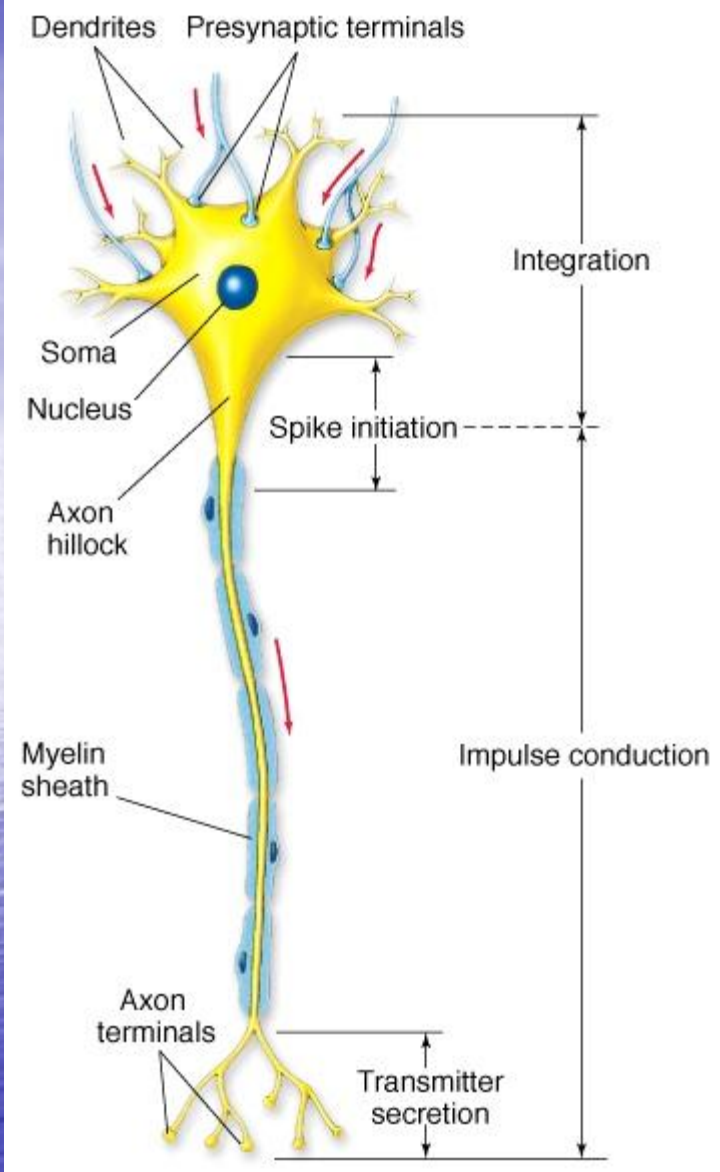

Основната функционална единица на ЦНС е невронът.

Неврон

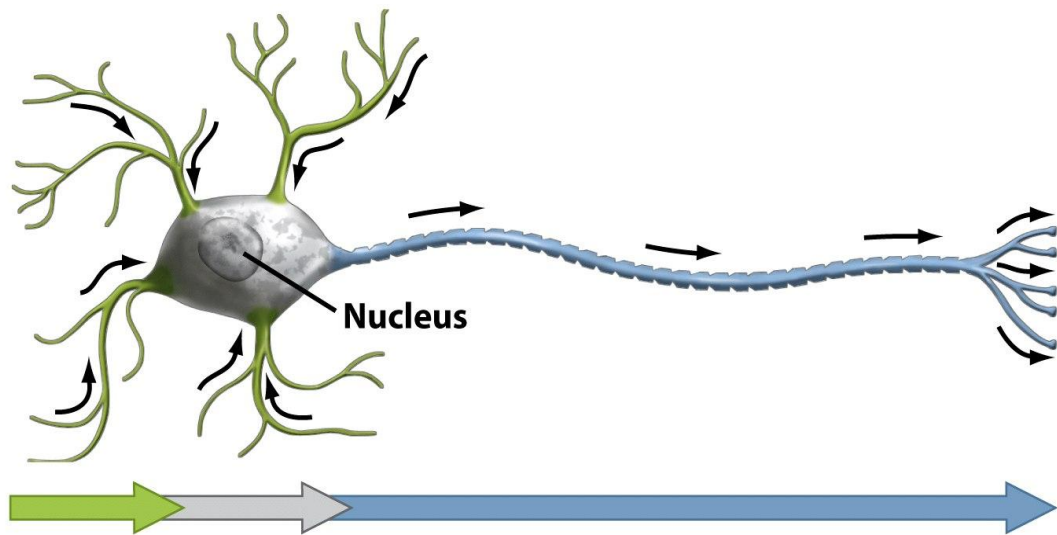

АП се генерира в областта на аксонното хълмче.

Върху дендритите и сомата окончават аксоните на множество неврони, чрез които идва информация от много входове.

Information flow through neurons

Dendrites

Collect electrical signals

Cell body

Integrates incoming signals and generates outgoing signal to axon

Axon

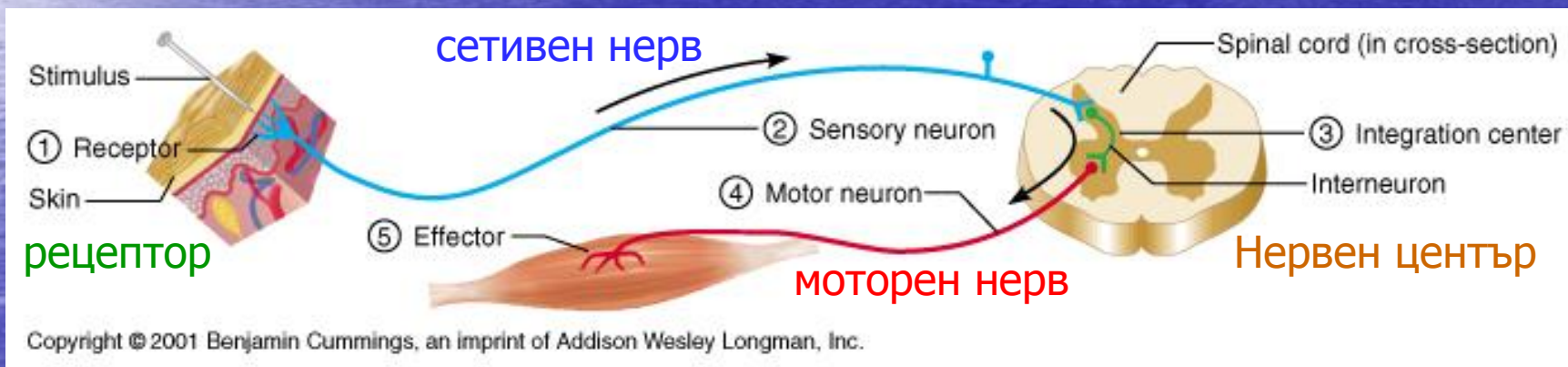
Passes electrical signals to dendrites of another cell or to an effector cell

□ Рефлекси:

1. Определение
2. Класификация
3. Рефлексна дъга

Рефлексната дъга е анатомичния субстрат на рефлексa.

За да се осъществи един рефлекс е необходимо рефлексната му дъга да е анатомично и функционално цяла.